

VIRKAMIESLAUTAKUNNAN PÄÄTÖS

Päätös nro 20/2010
12.3.2010

Asia: Korvausvaatimus

Korvausvaatimuksen tekijä:

A

Virasto: Syyttäjänvirasto

Korvausvaatimus:

Syyttäjänvirasto on veloitettava maksamaan A:lle valtion virkamieslain 9 §:n vastaisen menettelyn johdosta 8 kuukauden palkkaa vastaava korvaus.

Vaatimuksen perusteet:

A on toiminut syyttäjänviraston palvelutoimistossa kihlakunnansyyttäjän tehtävässä ajalla 1.4.–31.8.2008 kahdessa peräkkäisessä virkasuhteessa.

Nimittämiskirjoissa ei ole mainittu määräaikaisuuden perustetta. A:n virkasuhteen päättyessä siihen oli nimitetty kokeneempi määräaikainen henkilö. Tehtävät ovat pysyviä mutta niitä hoidetaan määräaikaisin nimityksin.

Vastine:

Syyttäjänvirasto on antanut vastineen, jonka mukaan syyttäjänvirastossa oli kevään 2008 aikana useita avoimia kihlakunnansyyttäjän virkoja. Nimityskierrokset jatkuvat siten, että 20.3.2003 nimitettiin kaksi kihlakunnansyyttäjää S 12, mistä seuraa, että edelleen jäi avoimeksi kaksi S11 virkaa.

Kihlakunnansyyttäjän viran ansiokas hoitaminen edellyttää muun muassa tuomioistuinharjoittelun suorittamista, mitä A:lla ei ollut kuten ei juuri muuta-

kaan työkokemusta. A:lle ilmoitettiin jo haastattelussa, että kyse on avoimen viran hoitamisesta ja siihen haetaan kokeneempaa ja auskultoinutta henkilöä, jollaista ei silloin ollut tarjolla. A nimitettiin ensin ajalle 1.4.–30.6.2008, koska nimitykset tehtiin 1.7.2008 lukien. Virat täytettiin viraston sisältä, joten avoimeksi jäi edelleen syyttäjän virkoja. A:ta kokeneempia hakijoita sijaisuuteen ei ollut, joten A:n määräystä jatkettiin, mutta hänen kokemattomuutensa vuoksi vain kahdella kuukaudella. A itsekin kertoi aikovansa lähteä auskultoimaan. Avoimiin virkoihin etsittiin koko ajan vaatimustason täyttäviä hoitajia. Tällainen auskultoinut ja oikeusavustajana toiminut henkilö palkattiin hoitamaan avoimena olevaa syyttäjän virkaa 1.9.2008 lukien.

Vastaselitys:

A on antanut vastaselityksen, jonka mukaan määräaikaisuuden perusteet on esitetty vasta jälkepäin. A haki auskultoimaan lokakuun 2008 alusta mutta ei päässyt, joten hän ilmoitti olevansa halukas jatkamaan syyttäjän tehtävissä.

Lisäselvitys:

Syyttäjävirsto on toimittanut lisäselvityksen, jossa on todettu muun ohella, että määräaikaisuuden peruste on kesällä 2008 selkeästi ilmoitettu A:lle suullisesti. Kihlakunnansyyttäjän on oltava oikeustieteen kandidaatin tutkinnon suorittanut ja hänellä on oltava tehtävän hoitamiseen tarvittava taito. Rekrytoinnissa on edellytetty tarvittavan taidon osoittamiseksi auskultointia ja apulais-syyttäjäkoulutuksen suorittamista sekä aikaisempaa kokemusta syyttäjän toimesta, mikäli hakijoiden joukossa on ollut kyseiset vaatimukset täyttäviä henkilöitä. A:lla ei näitä taitoja ollut. Virastossa oli ajalla 1.7. – 31.8.2008 avoimena kaksi virkaa, joista toinen oli ja on edelleen täyttämättä ja täyttökiellossa määrärahojen puuttumisen vuoksi ja toinen on täytetty 1.7.2009 lukien. Lisäksi kyseisenä aikana kolmen viran vakinaiset tehtävien hoitajat olivat virkavapaalla eri syiden takia.

Lisävastaselitys:

A on lisävastaselityksessään todennut muun muassa, ettei hänelle ilmoitettu myöskään suullisesti virkamieslaissa tarkoitettua pätevää perustetta määräaikaiselle nimitykselle. A sai tiedon siitä, ettei määräaikaisuutta enää jatketa, ja uuden määräaikaisen henkilön tulemisesta hänen tilalleen vain 19 päivää ennen toisen nimityksen päättymistä. Lisäselvityksestä ei ilmene, mikä on A:n viimeksi hoitaman viran tilanne eli onko se täytetty pysyvästi vai hoidetaanko sitä edelleen määräaikaisesti. A on ollut pätevä hoitamaan syyttäjän virkaa, koska hän on oikeustieteen kandidaatti ja hänellä oli kokemusta syyttäjälaitoksesta ennen nyt kyseessä olevia virkasuhteita. Myöskään A:n tilalle otettu määräaikainen henkilö ei täytä kaikkia lisäselvityksessä lueteltuja ehtoja. Alempia syyttäjän virkoja (S11) ei ole edes yritetty täyttää pysyvästi A:n työskentelyaikana taikka pitkään aikaan sen jälkeenkään.

Virkamieslautakunnan ratkaisu

Perustelut

Sovellettavat säännökset

Valtion virkamieslain 9 §:n 1 momentin mukaan virkamieheksi voidaan nimittää määräajaksi tai muutoin rajoitetuksi ajaksi, jos työn luonne, sijaisuus, avoinna olevaan virkaan kuuluvien tehtävien hoidon väliaikainen järjestäminen tai harjoittelu edellyttää määräaikaista virkasuhdetta. Virkamiestä ei tällöin nimitetä virkaan, vaan virkasuhteeseen.

Saman pykälän 2 momentin mukaan virkaan voidaan nimittää määräajaksi tai muutoin rajoitetuksi ajaksi, jos viran luonteeseen tai viraston toimintaan liittyvä perusteltu syy sitä vaatii.

Edelleen pykälän 3 momentin mukaan Jos virkamies nimitetään 1 tai 2 momentin nojalla määräajaksi, tulee nimittämiskirjasta ilmetä määräaikaisuuden peruste. Virkamies on nimitettävä koko määräaikaisuuden perusteena olevaksi ajaksi, jollei erityisestä syystä toisin päätetä. (30.11.2007/1088)

Virkamieslain 56 §:n mukaan virkamiehellä, joka on ilman 9 §:n 1 tai 2 momentissa säädettyä perustetta nimitetty määräajaksi tai ilman pätevää syytä toistuvasti peräkkäin nimitetty 9 §:n 1 tai 2 momentin nojalla määräajaksi, on oikeus virkasuhteen virastoon päättyessä sen vuoksi, ettei häntä enää nimitetä tämän viraston virkamieheksi, saada virastolta vähintään kuuden ja enintään 24 kuukauden palkkaa vastaava korvaus. Korvauksen määrää maksettavaksi virkamieslautakunta.

Esitetty selvitys ja johtopäätös

A on nimitetty syyttäjänviraston määräaikaiseen kihlakunnansyyttäjän virkasuhteeseen kahdella peräkkäisellä nimityksellä ajalla 1.4.–31.8.2008. Nimittämiskirjoissa ei mainittu määräaikaisuuden perustetta.

Hallituksen esityksessä virkamieslain muuttamiseksi (HE 63/2007) on 9 §:n 3 momentin yksityiskohtaisissa perusteluissa todettu muun ohella, että määräaikaisen virkasuhteen tulisi kestää koko perusteen mukaisen ajan. Esimerkiksi hoitovapaasijaisuuden olisi kestettävä koko hoitovapaan ajan, eikä sijaista voitaisi vaihtaa kesken hoitovapaan. Erityinen syy, jolla tästä pääsäännöstä voitaisiin poiketa, voisi liittyä määräaikaisen virkasuhteen perusteeseen. Joissakin tapauksissa, esimerkiksi projektiluonteisissa tehtävissä, määräaikaisuuden perusteen kesto on joskus vaikeasti arvioitavissa. Tällaisissa tapauksissa nimittämiskirja on tehtävä tiedossa olevaksi ajaksi. Mikäli arvioitu aika osoittautuu myöhemmin riittämättömäksi projektin loppuun saattamiseksi, määräaikaisuutta voitaisiin tällaisessa tapauksessa jatkaa uudella nimittämiskirjalla.

Syyttäjänviraston olisi tullut merkitä määräaikaisuuden peruste nimittämiskirjaan. Syyttäjänviraston vastineen mukaan kyseessä on kuitenkin ollut avoinna olevan viran hoitaminen. Kahden peräkkäisen nimityksen käyttämisen on todettu aiheutuneen siitä, että 1.7.2008 lukien täytettäviin virkoihin nimitettiin virastossa jo alemmpipalkkaisessa kihlakunnansyyttäjän virassa toimivat henkilöt, joten avoimeksi jäi edelleen alemmpipalkkaisia syyttäjänvirkoja. Ajalla 1.7. – 31.8.2008 virastossa on ollut avoinna kaksi virkaa, joista toinen on edelleen täyttämättä ja toinen on täytetty vasta 1.7.2009 lukien. Virasto ei ole selvittänyt tarkemmin sitä, onko A:n hoitava virka täytetty sittemmin vakinaisesti. Asiassa on riidatonta se, että A:n hoitamaa avoinna ollutta virkaa on nimitetty

A:n jälkeen hoitamaan määräajaksi toinen henkilö. Näissä oloissa virasto ei ole selvittänyt, että avoinna olevan viran tehtävien väliaikaisen hoidon järjestäminen on edellyttänyt A:n nimittämistä määräaikaisiin virkasuhteisiin.

Asiassa on edelleen riidatonta se, ettei A:ta ole myöskään nimitetty koko määräaikaisuuden perusteen keston ajaksi. Avoinna ollut virkaa on A:n jälkeen 1.9.2008 lukien nimitetty hoitamaan määräajaksi henkilö, joka oli suorittanut tuomioistuinharjoittelun ja toiminut julkisena oikeusavustajana. Kihlakunnan syyttäjältä annetun lain 3 §:n mukaan kihlakunnansyyttäjän on oltava oikeustieteen kandidaatin tutkinnon suorittanut, ja hänellä on oltava tehtävän hoitamiseen tarvittava taito. Viraston selvityksen mukaan tarvittavan taidon osoittamiseksi on edellytetty suoritettua tuomioistuinharjoittelua ja apulaissyöttäjäkoulutuksen suorittamista sekä aikaisempaa kokemusta syyttäjän toimesta. A:n jälkeen nimitetty henkilö on suorittanut tuomioistuinharjoittelun, mutta hän ei täytä muita edellä tarvittavan taidon osoittamiseksi esitettyjä vaatimuksia. A:lla on puolestaan ollut aiemman nimityksensä perusteella kokemusta syyttäjän toimesta. Näissä oloissa A:n kokemattomuus ei ole ollut sellainen virkamieslain 9 §:n 3 momentissa tarkoitettu erityinen syy, jonka perusteella hänet olisi voitu nimittää vain osaksi määräaikaisuuden perusteena olevaksi ajaksi.

Korvauksen määrää arvioitaessa on otettu edellä todetun lisäksi huomioon A:n ikä, palvelussuhteen lyhyt kesto ja hänen mahdollisuutensa saada myöhemmin koulutustaan tai ammattitaitoaan vastaavaa työtä.

Päätös

Virkamieslautakunta velvoittaa syyttäjäviraston maksamaan A:lle kuuden (6) kuukauden palkkaa vastaavan korvauksen.

Sovelletut oikeusohjeet

Valtion virkamieslaki 9 § ja 56 §

Muutoksenhaku

Valitusoikeus korkeimpaan hallinto-oikeuteen liitteenä.

Puheenjohtaja

Heikki Kulla

Esittelijä

Elina Ranz

Virkamieslautakunnan päätös oli tulos äänestyksestä, jossa enemmistön muodostivat puheenjohtaja Kulla sekä jäsenet M. Nieminen, Komulainen ja Keturi ja vähemmistön jäsenet Paanetoja, Äijälä, Isomäki ja A. Nieminen.

Vähemmistön äänestyslausuma on liitteenä.

Liite

Eri mieltä olleiden jäsenten Isomäen, A. Niemisen, Paanetojan ja Äijälän äänestyslausema

A on nimitetty syyttäjänviraston määräaikaiseen virkasuhteeseen kahdella peräkkäisellä nimityksellä ajoiksi 1.4.- 30.6.2009 ja 1.7.–31.8.2008. Syyttäjänvirastossa on ensimmäisen jakson aikana useita avoimia virkoja, jotka oli tarkoitus täyttää 1.7.2008 lukien. Virat on täytetty viraston sisältä, joten myös 1.7.2008 lukien tuli myös avoimeksi syyttäjän virkoja. A on nimitetty tämän vuoksi edelleen ajaksi 1.1.7–31.8.2009 määräaikaiseen virkasuhteeseen.

Kihlakunnansyyttäjän viran kelpoisuusvaatimuksena on kihlakunnansyyttäjäistä annetun lain 3 §:n mukaan oikeustieteen kandidaatin tutkinto ja tehtävän hoitamiseen tarvittava taito. Kelpoisuusvaatimuksena olevan tehtävän hoitamiseen edellyttävän taidon osoittamiseksi syyttäjänvirasto on edellyttänyt tuomioistuinharjoittelun suorittamista ja apulaissyyttäjäkoulutuksen suorittamista sekä kokemusta syyttäjän tehtävissä. A on täyttänyt viran kelpoisuusvaatimukset vain tutkintovaatimuksen osalta, sillä hän on suorittanut oikeustieteen kandidaatin tutkinnon, mutta tehtävien hoitamiseen tarvittava taito häneltä on puuttunut. Hän ei ole suorittanut tuomioistuinharjoittelua eikä syyttäjäkoulutusta ja lisäksi hänen kokemuksensa syyttäjän tehtävistä on vähäinen. Tämän vuoksi A:ta ei ole voitu nimittää avoimena olleeseen syyttäjän virkaan. Määräaikaiseen virkasuhteeseen hänet on nimitetty sen vuoksi, että virasto on tarvinnut avoimena olleen syyttäjän viran tehtäviin hoitajan, eikä nimittämisaikana ole ollut tarjolla kaikki kelpoisuusvaatimukset täyttäviä hakijoita.

Korvauksen määräämisen kannalta on merkitystä vain nimittämishetken tilanteella. Näin ollen valtion virkamieslain mukaista määräajaksi nimittämisen perusteiden olemassa oloa harkittaessa merkitystä ei ole sillä, kuka on tullut nimitetyksi syyttäjäksi A:n virkasuhteen päätyttyä.

Syyttäjänvirastolla on ollut valtion virkamieslain 9 §:n 1 momentin mukainen peruste nimittää A 1.4.–31.8.2008 yhteensä viiden kuukauden ajaksi määräaikaiseen kihlakunnansyyttäjän virkasuhteeseen avoimena olevaan virkaan kuuluvien tehtävien hoidon väliaikaiseksi järjestämiseksi. Syyttäjänvirasto ei ole edellä mainituilla määräaikaisilla nimityksillä kiertänyt irtisanomissuojaa.

Hylkäämme korvausvaatimuksen kokonaisuudessaan edellä esitetyillä perusteilla valtion virkamieslain 9 §:n 1 ja momentin ja 56 §:n nojalla.